

Noul ministeriu bulgar.

Schimbarea de guvern, ce s'a făcut zilele acestea în Bulgaria e de importanță mare pentru situațiunea actuală în peninsula balcanică, și cu deosebire pe Români din regatul independent, ca vecini ai Bulgarilor, trebuie să-i intereseze de aproape modul cum s'a rezolvat criza ministerială bulgară, ce isbucnise în urma demisiunii cabinetului Danew.

Este știut, că cabinetul Danew nu s'a retras de bună voie, ci numai silit. Principele Bulgariei, după reîntorcerea sa dela Paris, a luat hotărîrea de a-și forma un nou guvern, abandonând pe cel vechiu, care prin politica sa ambiguă crease Bulgariei o situație periculoasă și adusesse pe principe în cea mai mare strîmtoare, seu cum am dice, între ciocan și nicovală.

E învederat, că pe când dădea cele mai solemne asigurări la Viena și la Petersburg, că are intențiunii pacifice și că va face tot posibilul spre a împiedeca ca comitetele revoluționare din Bulgaria să continue opera lor de ațitare a focului revoluțiunii în Macedonia, pe atunci pe sub mână revoluționarii macedoneni primeau din Bulgaria și cu și sucuri. Li-se trimeteau arme și munițiuni; mulțime de oficeri și învățători bulgari treceau granița cu bandele ce se formau peste noapte. Din Bulgaria și-au procurat bandele macedonene și dinamita, cu care au săvârșit gróznicele atentate dela Salonic.

Bulgarii din principat, în mânia notelor diplomatice, în cari erau admoniați să se pórte bine și liniștit și să nu conturbe acțiunea de reforme austro-rusă au făcut tot ce au putut pentru a nutri agitațiunea revoluționară între Bulgarii din Macedonia, și au cărat ei înșiși tăciuni spre a aprinde focul cel mare, în

speranță, că acesta va da naștere cu-o zi mai curînd acelei conflagrațiunii în Orientul european, de la care Bulgarii așteptau ca cu ajutorul reînnoit al Țarului liberator să ajungă în posesiunea Macedoniei.

De astă-dată însă cabinetul Danew și-a făcut socotela fără birtaș. Rusia, până una alta cel puțin, a rămas nestrămutată în cererea sa, ca Bulgarii să nu-i încurce trebile și să fie liniștiți, ér principele Ferdinand s'a putut convinge de la însuși ministrul de externe al Franciei, aliata credincioasă a Rusiei, că nu e speranță de a îndupleca pe Țar să-și schimbe planul de acțiune, ce și l'a croit relativ la cestiunea Macedoniei.

De aceea prințul Bulgariei s'a decis să-și schimbe guvernul, care mersese deja prea departe în ațitarea pasiunilor poporului bulgar. Mai întâiu principele a încercat să formeze un ministeriu de concentrațiune compus din membri ai tuturor partidelor. Dér n'a reușit. Atunci s'a hotărît a chema în fruntea trebilor statului pe generalul Rașo Petrow și a întări ministeriul propus de el.

Rașo Petrow este unul din generalii cei mai cu vață și cu popularitate în Bulgaria. El a condus în timpul războiului sërbo-bulgar operațiunile trupelor bulgare ca șef de stat major general cu succes și a fost de două-ori ministru de război, la 1887 în cabinetul Stambulow și la 1900. Petrow a fost bun amic al lui Stambulow și a împărțit cu el și principiile politice, ce calminau în nisuița de-a păstra cu scumpătate independența Bulgariei chiar și în raporturile ei cu Rusia liberătoare.

Tot așa este și noul ministru de interne Dimitri Petkow unul din amicii lui Stambulow, care, se știe, a fost victima unui asasinat. Petkow, fost primar al orașului Sofia și pre-

ședinte al sobraniei, este cunoscut ca om energetic, care tot-déuna a nisuit ca Bulgaria să-și asigure independența, fiind liberă de ori-ce înfluințe străine.

Noul ministeriu bulgar se prezentă deci ca un ministeriu al păcii, care promite că va păstra față cu puterile atitudinea cea mai corectă. Dela acest guvern se așteptă să pună capăt uneltirilor revoluționare în Bulgaria. De va puté isbuti ori nu, vom vedé.

Situația din Macedonia. Se telegraféază din Constantinopol: Comitetul revoluționar bulgaro-macedonean pare foarte desamăgit și descuragiat față cu menținerea înțelegerii austro-ruse, cu plecarea escadrelor străine din Salonic, precum și cu faptul, că escadra francesă nici n'a intrat măcar în portul Salonicului, ceea-ce probéză, că trimiterea escadrelor la Salonic n'a avut de scop de a încuraja mișcarea revoluționară. Resultatul acesta se datoresce energiei Sultanului și diplomației sale îndemânatică. Pentru acest motiv, comitetul, ne mai putînd continua acțiunea sa revoluționară și atentatele în Macedonia, pare a voi să provóce complicațiuni din partea Bulgariei și în Bulgaria. Ultimele evenimente din Bulgaria par a confirma această dispozițiune. Scirile din Bulgaria au provocat aci óre-care îngrijire; Turcii sunt întărîtați contra tuturor Bulgarilor; totu-și ei nu caută războiul. Pentru-ca Turcia să fie nevoită a declara război Bulgariei, ar trebui o provocațiune gravă și fâțișe din partea principatului vasal. Pórta a primit informațiuni, că un număr de ofițeri și studenți din Filipopole și din alte localități au trecut în Turcia pentru a lua parte la mișcarea macedoneană. Pórta a declarat, că principala acțiune contra Albanesilor s'a terminat prin intrarea trupelor turcesci în Ipek. Rămâne acum numai, că Albanesii răsvrătorii să fie pedepsiți. Vor fi de asemenea pedepsiți și acei dintre albanesii, cari n'au făcut act de supunere, decât în ultimul moment.

Din dieta ungară.

— O interpelație a lui Ugron. —

Am semnalat în numărul nostru de ieri, că deputatul Gabriel Ugron a adresat ministrului-președinte Coloman Szell în ședința de Miercuri a dietei o interpelație întrebând, decă guvernul a profitat de ocaziunea petrecerei Maj. Sale în Budapesta, ca să se facă sfîrșit stării de exlex; decă a făcut, ca să fie ascultate și părerile altor bărbați asupra situațiunii; și decă are proiecte gata prin cari să restabiléscă stările normale în parlament?

Ugron și-a motivat interpelația printr'un lung discurs din care estragem următoarele părți:

Cestiunea este, că atunci când în toate părțile Europei se înființéază armate naționale, póte națiunea maghiară să se lipséscă de ideia națională în forța de apărare încredințată cu scutirea tronului și a națiunii? Armata nu este a unei dinastii, ci a țării. Armata trebuie să fie creată după chipul și asemănarea națiunii.

Parlamentul nostru, dieta noastră, este o dietă convențională, care de când s'a înființat (1867) foarte rar, ba mai nici odată n'a cutezat să-și manifeste voința, decă coróna nu i-a dat voie la acesta. Dieta acesta începe a degenera la gradul parlamentelor austriace, cari erau numite „parlamente postulate“, seu că începe a deveni ceea ce au fost dietele ardelenesce, „diete petiționare“. Nici o națiune însă nu și-a căpătat marile succese din inițiativa coróniei. Marile transformări, cari au făcut popórele tari și puternice, n'au fost inițiate de sus. Datoria inițiativei îi compete reprezentanței poporului, ér coróniei îi compete numai dirigiarea.

Cum stăm noi aici? Ne-am cufundat, și din cufundarea acesta trebuie să eșim. Viéța națională nu póte stagna, nu este permis ca voința ei să fie legată pe timp îndelungat de condițiunile unei voințe.

Am așteptat să se încerce rezolvarea crizei actuale cu ocaziunea petrecerei Majestății Sale aici.

Isolarea ce s'a manifestat în tot timpul petrecerii Maj. Sale aici, reserva cu care archiducii au venit în contact cu notabilii Ungariei sunt o dovadă, că nu există dorința, nu este voința de a se studia și cunoșce adevérul în situațiunea politică a țării...

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Actorii.*

Să vorbim puțin de acești devotați ai Thaliei pe cari ómenii, cărora ei le dau atâtea momente fericite de uitare, încă nu s'au obișnuit să-i considere ca artiști și-i privesc ca pe nisce ființe inferioare, îi iau drept nisce instrumente.

Eșiți din rîndul servitorilor lui Dumnezeu, din rîndul acolora, cari au stăpânit pămîntul și-l stăpînesc încă în mare parte, ei au trecut în rîndul îngerilor căduți. Damnați de servitorii bisericeii, ei n'au mai putut exeroita asupra ómenilor decăt o influență trecătoare, ce nu póte egala disprețul, bătaia de joc, nedreptatea cu care rescumpără acel moment de stăpînire pe care îl exercită de la înălțimea scenei.

De cât-va timp, este drept, pentru unii dintre ei societatea începe să fie mai

binevoitoare, pe cât-i-va i-a primit în rîndurile ei cu drepturi aproape egale, dér brésla actoricéscă este încă ținută la o parte și considerată ca impură.

Ea suferă pedepsa lui Prometeu, se răsbună atotputerniciei cultului religios, cari singuri dețineau farmecul pompei, al teatralului, prin puterea căruia stăpîneau ómenirea, menită să fie pururea sclava fastului.

Actorii au furat secretul magiei și la rîndul lor devin, în momentul în care oficiază, stăpîniți mulțimei.

Bălstémul a trebuit să cadă asupra lor, pentru că au rupt misterul și au făcut din instrumentul de dominație un mijloc de distracție. Și prigonii de biserică atotputernică, ei au început să rătăcéscă din loc în loc, să se plece tuturor gusturilor și curiosităților, să devie un instrument pentru satisfacerea tuturor capriciilor și tuturor plăcerilor.

Ca biblicul Cain ei rătăcesc încă, deși au trecut secole de luptă pentru aședarea teatrului în rîndul artelor, cari fac gloria ómenirii.

Probabil că în această desconsiderare pe care spiritul public, în genere, o arată

actorilor, este și ceva din lupta pe care o vedem manifestându-se în toate direcțiile activității ómenesci, dintre apăsători și apăsați. Actorii, când sunt pe scenă, exercită o adevérată tiranie asupra mulțimei, pe care o stăpînesc complet și o fac să ridă seu să plîngă după voia lor. Eșit din teatru, scăpat de sub puterea istrionului, omul nu-și póte erta ósul acela, de slăbiciune, în care a fost numai un instrument în mîna dibaciului comedian și se răsbună, căutând la rîndul său, când îl prinde pe actor desbrăcat de tot acel aparat, care face farmecul jocului său, să-i manifesteze puterea sa, superioritatea sa, respingéndu-l, ținéndu-l într'o poziție inferioară în viéța socială.

Ați văduț ómenii pasionați de teatru, cari nu lipsesc nici-odată de la teatru, ómenii cari se entusiasméază, aplaudă, ridă seu plîng cu hohote, cari nu mai găsesc cuvinte în „antracete“, pentru-ca să-i glorifice pe actori; ómenii, cari după reprezentație încă o jumătate de oră sunt capabili să se dedea chiar la acte înjositoare față de actori, ducéndu-i în triumf, trăgéndu-le trăsura în locul cailor; și cu toate

astea ómenii aceștia, după două ore, sunt capabili să se indigneze, decă s'ar găsi într'un salon elegant seu la o masă de onóre alături de un actor. Cei mai mulți dintre aceștia nici nu întind mîna actorilor, ér decă întélnesc o actriță, față de care cu o séră mai înainte au mers până la idolatrie, simt un fel de jenă ca s'o salute.

De sigur, că este o manifestare a egoismului ómenesc, dublat de vechia anatémă, care a devenit aici prejudecată. Este un sentiment de care ómenii nu-și mai dau aici bine séma, căruia i-se supun aproape inconștient.

Se înțelege că civilizația, care luptă de secole, a avut un óre-care efect, dér instinctul persistă încă și póte că nici-odată nu va dispără cu desăvîrșire.

De altfel, vedeți bine că acest sentiment nu se manifestă numai față de actori, că el atinge pe artiști și literați în genere.

Nici pictorii, nici sculptorii, nici chiar scriitorii, nu sunt scutiți de acest dispreț, foarte discret este adevérat, dér persistent.

*) Acest articol de actualitate, scris de d-l Ion C. Bacalbașa, a apărut la rubrica „Cronica teatrală“, în Nr. 3 al „Revistei Idealiste“.

Când în lumea întrăgă se răspândește principiile republicanismului, când toate popoarele își frământă capul cum se scapă de domnul și regele lor; atunci când aici se află un popor, care se roagă ca să i-se dea puțină de a-și pute servi regele în limba sa, conform principiilor, părerilor, naturii și sufletului său, er sentimentul acesta întâmpină piedeci la guvern și corună, — acesta este o faptă, care duce la disperare națiunea...

Cât de ticăloasă e sörtea noastră, că trebuie să cerșim ceea ce altor națiuni sörtea le dă de bunăvoie, să cerșim ca să ne guverneze după natura noastră, după gândirile și interesele noastre, er nu după interese străine...

Nu se pöte tolera, ca o curte (dinastia), care nici-odată n'a fost renumită pentru prudența ei...

Președintele chemă la ordine pe vorbitor.

Ugron: Până când va tolera națiunea această intrigile și cursele unei curți, prin esemplul căreia intriga se întinde asupra vieții politice a națiunii întregi, așa că lupta nu se mai pörtă ađi între partidele politice, ci între intrigantii diferitelor nuanțe ale partidului guvernamental, cari preocupă curtea și cari sciu vecnic să promită Vienei mai mult de cât predecesorii...

Armata, care nu e delimbă maghiară, nu e condusă de ofițeri maghiari, al cărei stindard nu este tricolorul maghiar, armata această este un corp străin în organismul națiunii, stă în afară de circulația sângelui nostru. Ce pöte fi mai îndreptățit, de cât ca națiunea să caute a-și însuși și partea această, și a o folosi pentru susținerea propriului corp?

Pe lângă astfel de presupuneri îndreptățite, cum se pöte, ca regele aflându-se aici și miniștri venind în atingere cu el, totuși nu s'a aflat nici o modalitate pentru înlăturarea crizei? Dăcă Maj. Sa ne-ar fi ascultat pe noi, i-am fi dat un plan și un proiect. I-am fi dat pöte, unul pe care și D-Vóstré l'ați fi primit. Trebuia să i-se fi spus Maj. Sale, că poporul Ungariei nu pöte fi convins despre necesitatea proiectelor militare; să i-se fi spus, că numai o modalitate de împăcare există: a ceda, și încă la timp. I-ar fi căduț greu Maj. Sale. Un domnitor, care a domnit mult, în anii din urmă ai domniei întâmpină greutăți: nu-l înțeleg generațiile nouă și nu înțeleg generațiile nouă. Dér datorită domnitorului nu este alipirea de concepțiunile sale. Tera a înființat constituționalismul și reprezentanța parlamentară, ca gândirea națiunii să se reînnoască în fie-care an în reprezentanța această. Ideile nouă, curentele nouă se-și aplese presiunea aici, și de aceea trebuie ca sfătuitoarii coronei să fie aleși dintre ómenii parlamentului, er parlamentul să fie format conform nouălor curente și a ideilor nouă. Guvernul trebuie să se transforme cu sinceritate coróna înspre transformarea lumii, despre pretensiunile, de cari e pörtansă națiunea. Nu vrem, ca prin opozițiunea noastră să învingem pe regele. Eu cred, că pe regele maghiar numai regele maghiar pöte să-l învingă. Și pentru-ca regele maghiar să fie învins de regele maghiar, rog pe d-l ministru-preșident a-l informa mai bine, mai în detalii, drept și fidel...

La situația politică.

Organul partidului popular face următoarele glose la evenimentele politice din ultimele zile:

În comitatul Bihorului s'a ținut ađi adunarea generală, în care firesce a luat cuvântul și Stefan Tisza. A salvat patria. De astă-dată însă, recunoșcem, a fost förte modest. A đis, că nici el nu e în stare să salveze națiunea. Națiunea nu pöte fi scăpată, decât prin sine însași. El însă aude deja prononțatul corbilor (la care enunțare însă opoziția a răspuns în unanimitate: D-vóstré sunteți corbii!) și vede cum se aglomeră norii din ce în ce mai grei. Și astfel și-a continuat prorociile în tonul resignațiunei. Noi nu suntem deprinși a auzi de la Stefan Tisza asemenea accente. Asta sémână a omen reu. Așa se vede, că corbii sböră pe d'asupra clubului „Lloyd“, er norii se aglomeră d'asupra partidului liberal — de aici vine resignația.

Foilor banffyste — continuă numitul organ — nu le place, că Ugron n'a răscolit din nou afacerea Apponyi. Ugron a criticat situația într'o dinălțime atât de mare, încât de acolo nici n'a vrut să bage în sémă lucrurile mai mărunte. Eță de ce a fost atât de mare efectul discursului lui Ugron, căci deși și-a vörsat patima sufletului une-orii în cuvintele sale, totuși în general a tratat cu o lumină atât de mare a adevărului raporturile între Corónă și consilierii săi, încât toți au trebuit să recunoască, dăcă nu adevărul tuturor cuvintelor sale, dér cel puțin importanța lor. Banffystii firesce au dorit furtună și fulgere, din cari unele să fi isbit și în Apponyi. De aici desiluziunea cu care privesc la plicticoasă situația politică.

Evenimentele din Franța.

În ziua de 20 Maiu s'au adresat în cameră mai multe interpelații asupra turburărilor provocate de socialiști și liberi cugetători prin diferite biserici.

Deputatul Engerand arată, că tulburătorii au pötruns în biserica din Aubervilliers. Cere de la guvern să garanteze libertatea cultului, pentru ca femeile și copiii să pöta merge la biserica fără pericolul de a fi maltratați. Oratorul constată, că Franța își isgonește misionarii tocmai în momentul, când împöratul Wilhelm solicită la Vatican protectoratul asupra creștinilor în Orient. Se plânge, că funcționarilor li-s'a interđis a merge la liturghie. Baudry D'Asson reproșeză lui Combes, că a provocat războiul civil.

Ministru-președinte Combes declară, că politica sa eclesiastică se întemeiază pe observarea loială a legilor concordatului, pe care trebuie să-l respecte nu numai statul, ci și biserica. Dăcă biserica nu o face această, consecințele se și-le

atribue și-și. Ministru-președinte își justifică circulara, în care a ordonat închiderea capelelor și interđicerea predicelor congregațiilor. El n'a făcut alta, de cât a executat hotărîrea camerei, care a suprimat congregațiunile predicătoare. Congregațiunii n'au de cât să se secularizeze și își vor ajunge scopul, ca și ceilalți preoți. Adversarii noștri contéză la slăbiciunea judecătorilor. Combes regretă turburările în biserică, ele au fost însă provocate prin nerespectarea ordinelor de către acei preoți. Majoritatea celor două camere nu va capitula înaintea pretensiunilor episcopilor.

Turburările din Croația.

În ziua de 20 Maiu a fost aniversarea morții Banului Jellasic, din care incident în Zagrab s'au reînnoit demonstrațiile.

Încă din zori de zi au acoperit statua lui Jellasic cu cunună. Una din acestea s'a acățat pe sabia, pe care o ține Banul în mână dréptă în direcția dinspre Ungaria. Pe banda acestei cunună era inscripția: „Scölă-te! Te chemă Croația“.

La órele 10 a fost „requiem“ în biserica S. Marcu, er după requiem mulțimea în număr de peste 4000 de ómeni s'a îndreptat spre statuă. Poliția n'a intervenit.

Pe la órele 12, un grup de demonstrații a pornit din piața Jellasic pe strada Maria-Valeria, fără îndoielă cu gândul, de a străbate la gară. În piața Zrinyi însă le-au eșit înainte poliști pedestri și călări. Mulțimea a început să fluere și să arunce cu pietri. S'au făcut număröse arestări.

Sera s'au reînnoit demonstrațiile la statua lui Jellasic. Poliția a făcut éráși vr'o 14 arestări.

Pentru Dumineca viitoare sunt anunțate în diferite localități ale Dalmației 20 de meetinguri de protestare.

În comuna Meja nu departe de Fiume a fost Duminecă demonstrație. A fost arestat un om. A doua zi populația aglomerându-se, a vrut să asedieze primăria din Buccari, unde fusese arestat omul din Meja. A trebuit să intervină un detașament de infanterie, care a restabilit ordinea. Au fost arestați doi bărbați și o femeie.

Un batalion de infanterie a fost mobilizat din Fiume.

SCIRILE DILEI.

— 9 Maiu v.

Prigonirea Slovacilor. Din Turoș-St.-Mărtin se anunța, că d-nii Mateiș Dula și Paul Mudrony au fost trași în cercetare disciplinară de către camera advocaților și amendați cu câte 200 coróne,

Andrei Halassa cu 100 cor. și candidatul lui de avocat Vladimir Mudrony i-s'a suspendat pe un an dreptul de a practica — pentru-că toți patru fusese depesiți de tribunal cu 2—5 luni temniță din cauză, că au făcut o strălucită primire redactorului Pietor de la „Narodnie Noviny“ cu ocazia unui proces de presă politic în care a fost condamnat. — Iși fac de cap șovinistii!

Un nou institut tipografic românesc. Din Șimleul-Silvaniei, unde la inițiativa și sub conducerea destoinică a unor bărbați fruntași, în timpul din urmă s'au realizat frumoșe progrese pe terenul economic și național-cultural, ni-se trimite acum la redacție un anunț semnat de I. P. Lazar, prin care ni-se vestese înființarea unui institut tipografic în acel oraș. Proprietarul acestui institut, care pörtă numele „Victoria“ este însuși d-l Lazar, prim-comptabil la „Silvania“ și după-cum vedem din anunț institutul tipografic „Victoria“, care a început să lucreze cu ziua de 1 Maiu, este înzestrat cu cel mai modern material, precum și cu mașini și litere nouă.

În Sălagiu, care este un comitat cu o populație în majoritate românească, până acum n'a existat nici o tipografie românească. De aceea institutul „Victoria“ are importanța unei isbânde culturale.

Respingerea unei adrese maghiare. Cetim în „P. L.“ Primăria din Bács-Földvár a trimis zilele acestea o adresă oficiului parochial din Mitrovitz (Croația) într'o afacere matriculară. La adresa această primăria a primit următorul răspuns: „Slavnomo opciuskom poglavarstvu Bacfoldvar. Prije svega neznamo, što zelile! Rk. zupni ured. Za zupnika M. Lachkovich s. k. kapelan. Pe românește: „On, primărie Bacs-Földvár. Înainte de toate nu scim ce voiți. Să ne scrieți într'o limbă europeană. Oficiul parochial rom. cat. Din însărcinarea parochului: M. Lachkovich capelan“.

Urmărirea lui Artur Korn. O fóie din Arad publică adresa de urmărire a procurorului din Seghedin contra „agita-torului“ Artur Korn. Din această hărție „D. T. f. U.“ relevă următoarele: Domiciliul: necunoscut. Etatea: la vr'o 51 de ani. Religiunea: rom. cat. Părul: roșu-blond-abb. Fața: lungăreță. Semne distinctive: Părul său lung și buclat îi dă o înfățișare de artist. — Agenților de urmărire din descrierea această le va fi ușor a-l recunoște. Dór ómeni cu părul tricolor sunt cam rari!

Consistoriul plenar din Arad a numit director definitiv la institutul teologic pedagogic și a distins cu brău roșu pe d-l R. Ciorogariu.

Ne mai pomenit. Magistratul orașului Budapesta a dat strașnică poruncă, ca

Arta, dăcă nu e de esență divină, are, fără îndoielă, în ea ceva de stăpănitor; impresia pe care o are omul în fața unei lucrări de artă, este aceeași, ca și în fața mărețiilor naturii; să simte mai mic, își simte orgoliul micșorat; își dă sémă de inferioritatea sa. Și omul este egoist, el se ia în luptă chiar cu Dumnezeu și dăcă n'ar fi téma, nimeni n'ar mai ingenunchia înaintea altarelor.

Dér este probabil, că tocmai acest sentiment al omului este sorgintea artei, el îi stimulează pe artiști, lui îi datorăm întréaga creație sublimă care îl pune pe om alături de Dumnezeu.

Este un adevăr banal că artele nu sunt o necesitate pentru mulțime; se înțelege că este vorba de arta, care a ajuns la puritate, nu de încercări artistice, cari trăesc în promiscuitate cu vulgarul și banalul. Dovada o avem în faptul, că artiștii cari au făcut gloria ómenirii, nu au putut trăi și lucra de cât adăpostiți la Curțile regilor și prinților, în Palatele pontificilor, séu în castelele feudaliilor.

Acolo artistul avea o poziție infe-iórá, nu începe vorba. Și dăcă stăpânul

il aprecia, dăcă mai ales femeile aveau o deosebită atenție pentru el, cei din jurul stăpânului nu-l puteau considera de cât ca un obiect de distracție.

Câte n'au îndurat nemuritorii aceștia în viața lor trudită și de câte ori nu au fost siliți să pibească din castel în castel și din palat în palat!

Vedeți chiar ađi, când statul modern a admis arta ca o podóbă prețioasă, indispensabilă, când este considerată ca un semn al puterii, când dënza pöte să hotărască sörta popórelor, care este viața artiștilor? Care mare senior, care ministru nu consideră că face o onóre celui mai mare artist, chemându-l la masa sa, séu întindându-i mâna?

O! la noi! Ei bine, dér nici n'avem mari artiști?... Lucrul nu este tocmai esact, adevărul este că încă nu ne cunoșcem bine trecutul.

Dăcă nu avem în istoria noastră Raphael, Shakespear și Danți, nu avem nici Orleansă, Richelieu și Bismarci... Suntem un stat tînăr, care acuma ne stabilim. Continuu în război, n'am putut avea de

cât nobleța armelor și din această nobleță am făcut cu toții parte. Ca popor, care am trăit în vecinică luptă și am luptat cu toții, trebuie să fim mândri de trecutul nostru și să ne dăm sémă, că avem și noi o istorie bogată în fapte strălucite, că sunt și la noi urmași ai unor bărbați înscriși în cartea de aur a neamului nostru.

Și nu suntem atât de demosteniți nici în ce privește artele; bunul gust, sentimentul artistic, n'a lipsit nici-odată acestui popor, cel puțin conducătorilor lui. Continuu în război n'am avut decât cetății, și priviți mănăștiile, cari au fost cetățile noastre, ele pot da mărturie de sentimentul artistic, al celor cari le-au clădit, de și li-au clădit în vreme de război.

Dér la noi s'a întâmplat alt-ceva, la noi s'a rupt firul tradițiilor, păturile străine suprapuse, cari timp de secole ni-au impus când o limbă, când alta, când o artă, când alta, — și ce arte! — când meterhanéua, când caraghioși, când teatrul grecesc, când cel franțuezes... au înăbușit sentimentele noastre și nu le-a lăsat să se manifeste, decât în doina țeranului, în plângătórea și visătórea de zile fericite doină!

Acuma abia începem să înodăm firul rupt de cötropirile seculare, acuma abia începem să ne dăm sémă de trecutul nostru și să ne gândim serios la viitor.

Până erî părea că nu avem încredere în viitorul acestui stat, că suntem vremelnicesce așezați aci și nu așteptam decât momentul în care Neamțul séu Muscalul să ne ia sub stăpânirea lor de la Turcul care ne stăpânea.

În așa stare de fapt încătó putea să se fixeze idealul nostru, unica sursă a creației ómenesci?

Dér ce nu s'a putut face până acuma, trebuie să ne dăm cu toții silința să facem de acum înainte. Să avem încredere în puterea noastră creatóre și să dăm ajutor acelora, cari fericiti de sörte, par-că au fost dăruiți cu o scântie din focul sacru.

* * *

Să revin la actori, pentru-că ei sunt artiștii de cari în special am să mă ocup în acest articol.

Natural că și istoria actorilor este scurtă la noi. Pe la 1833 s'au făcut primele

în cimitiriile de pe teritoriul oraşului să nu se mai pună inscripții „străine“ pe crucile și pietrele de la morminte, ci exclusiv *inscripții maghiare*. — Aşa-dér maghiarizare și în împărăția morților!

Cancelării nouă de advocați. D-l Dr. Victor *Poruțiu* aduce la cunoștința publică deschiderea cancelariei sale de avocat în *Clușii* (str. Deák Ferencz Nr. 29. Piața veche de bucate).

Același lucru îl anunță d-l Dr. Samuel *Vladone*, a cărui cancelarie este în *Caransebeș* piața Maria-Teresia „Philipp-hof“.

Serata teatrală română. Facem atenții pe cetitorii noștri din Brașov și împrejurime, că bilete pentru reprezentația teatrală, ce se va da Sâmbătă în 17/30 Maiu a. c. în sala teatrului de la Redoute, se capătă la librăria Ciurcu (str. Hirscher).

Concert. Săptămâna viitoare va sosi în Brașov artistul Cristian *Welikow*, elevul regelui flautei, Terschak. D-l Welikow va da aici un concert, cu flautul. După-cum suntem informați, d-l Welikow a raportat frumoase succese artistice în Sibiu, Budapesta, Arad, Timișoara etc. unde lumea i-a admirat dexteritatea și sentimentul ce scie să-l dea cântecelor ce le execută cu flautul. Doinele românești le cântă admirabil. Informații mai în detail, vom da ulterior.

Și-a împușcat prietenul. Se scrie din K.-Vásárhely: În comuna Százrajta (Treiscauna) învățătorul Iosif Simon s'a dus în vizită la prietenul său Ștefan Bereck, care era tot învățător. L'a găsit dormind pe canapea. Simon nu l'a deșteptat pe prietenul său, ci a luat de pe perete pușca și ca să treacă vremea, se juca cu ea. Pușca însă s'a descărcat și proiectilul intrând în pieptul lui Bereck, l'a omorât pe loc. Simon a dispărut. Se crede, că s'a sinucis.

La restaurantul de la „Casa de tir“ va cânta Sâmbătă și Duminecă de la orele 4 p. m. muzica cunoscutului Gh. *Dik*. Bere bună de Budweis, mișmaș excelent, bucătărie renumită. Păstravi.

Un sfat bun. Cine vrea să-și facă în grădină un covor frumos de ierbă, aceluia se recomandă a-și procura de la Magazinul de semințe c. r. *Edmund Mauthner* în Budapesta, amestecul de semințe de ierbă compus din ierbă de la „Promenada“ sau „insula Margaretha“. De 29 ani liferază Mauthner aceste semințe de ierbă pentru parcurile splendide din Budapesta și din insula Margaretha.

Pentru amatorii de fotografie. Aparate de fotografie pentru salon și voiaj foarte renumite; aparate pentru fotografi la moment, precum și toate articolele necesare, se pot procura dela A. MOLL livreranul curții c. și r. din Viena, Tuchlauben Nr. 9. Manufactură fotografică fondată la anul 1854. La cerere liste mari ilustrate, conținând prețurile gratis. Depozite în Brașov la F. Jekelius, F. Kelemen, Victor Roth Farmaciști. Teutsch și Tartler, D. Eremias nepoții.

încercări de teatru. Eliade, marele Eliade, alături cu Aristia și Ion Câmpineanu, au fost cei dintâi, cari s'au gândit și la teatrul românesc. Ei au înființat prima școală pentru actori și tot ei au organizat primele reprezentații în românesc.

Apoi pe la 1840 au apărut ea de sub pământ o mulțime de actori și la 1850 aveam deja atâția, încât nici teatrul cel mare nu-i mai încăpea; se formaseră în două și mai apoi în trei cete și se răsuiau mai rău ca Muntenii cu Moldovenii și se nfrătau tot ca aceștia, pentru-ca din nou se se răsuiesc.

Am avut câteva ilustrații superbe în șirul acestor luptători și după cât ne spun cei cari au trăit pe vremuri și din câte ne mai amintim și noi din anii copilăriei, doi au fost fruntași între fruntași ai scenei noastre: Millo și Pascaly. Alături de ei străluceau mulți alții și scena română a vădut de multe ori *ansambluri* fericite, cari i-au dat înfățișarea scenelor bătrânelor teatre din Occidentul de mult dat cu asemenea meșteșug.

(Va urma.)

Nouă cassă de economii română.

În *Ilva-mare*, s'a pus bazele înființării unei nouă case de economii, societate pe acții. Din prospectul, ce ni-se trimite și cere e subscris de mai mulți preoți, proprietari, învățători, un medic ș. a., reiese, că:

1. Scopul societății este de a desvolta simțul de economii în toate clasele societății prin primire de depuneri spre fructificare și prin deschiderea de credite solide, a înlesni ori-ce lucrare onestă pe terenul agriculturii, industriei, comerțului și a altor afaceri de economie.

2. Societatea se înființează pe timp de 20 ani cu un capital social de 50.000 corone împărțit în 500 de acții de câte 100 corone, la cas însă că s'ar subscrie mai mult de 500 acții, adunării generale constituante îi stă în drept de a urca capitalul social până la suma maximală de 100.000 corone, împărțit în 1000 acții de câte 100 corone valoare nominală.

3. Firma societății e: „*Ilva*“ cassă de economii, societate pe acții în *Ilva-mare*.

4. Timpul pentru subscrierea acțiilor se fixează până inclusive 30 Iunie 1903 st. n. Subscrierile se fac cu mâna proprie sau prin plenipotențiat. Minorenii, infirmii și corporațiunile juridice subscriu prin reprezentanții lor legalii.

5. La subscrierea acțiilor sunt a-se plăti de fiece care acție 10% din valoarea nominală și 2 corone pentru o acție spese de fundare, — ér 20% din valoarea nominală sunt a-se plăti la 30 zile după adunarea generală de constituire, care se va anunța, restul capitalului de acție se va plăti în următoarele 4 rate și anume: în 1 Martie 1904 st. n. 20% din fiecare acție și în 1 Septembrie același an 20%; în 1 Martie 1905 st. 20% și în 1 Septembrie același an 60%. Pentru ratele neachitate la timp se plătesc 6% interese de întârziere și deca nici după a 2-a provocare nu se răspunde suma cădută, respectivul își pierde dreptul la acțiile subscrise, precum și sumele anterioare plătite deja, cari trec în proprietatea cassei.

6. Toate plătirile împreună cu prospectul și cota de subscriere au a-se trimite până la termenul fixat pentru încheierea subscrierilor de acții la d-l Ieronim *Stăvóca*, preot în *Ilva-mare*, poșta ultimă Ó. Radna (comitatul Beszterce-Naszód), luând asupra-ne responsabilitatea solidară pentru ori-ce plătire, ce ar incurge la numitul domn și cari plătiri vor fi numai de-cât chitate.

7. Membrii fondatori își rezervă dreptul a alege prima direcțiune pe cei 3 ani dintâi.

Avis.

Toți acei P. T. domni, cari doresc a lua parte la serbarea *iubileului de 50 de ani al înființării diecesei Lugoșului*, care va avé loc în Lugoșiu, la 14 Iunie n. a. c. sunt rugați să binevoiescă a-și anunța această dorință la subsemnatul, presidentul secțiunii de incuarterate, cel mult până în 8 Iunie n. arătând espres, că ore voiesc a fi incuarterate în case private, ori în hotele?

Lugoș, 20/V 1903.

Cu totă stima:
Dr. *Jacob Maior*,
medic, pres. sect. de incuarterare.

ULTIME SCIRI.

Constantinopol, 22 Maiu. Mitropolitul din Gibré, care se afla la Kresovo, în drum spre Salonic și-a adus acolo lădi cu sticle cu vin. La vamă autoritățile turcescși au descoperit printre sticle, mai multe mii de cartușe Henry-Martini. Cu ocaziunea unei percheisițiunii la Metropolitul acasă, s'a găsit o mare cantitate de arme și cartușe.

Literatură.

„**Enciclopedia română**“, editată din însărcinarea și sub auspiciile „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ de Dr. C. Diaconovich. (Sibiu, editura W. Krafft). Fascicolul XXIX—XXX, Ridichea — Șimleu.

Din această mare publicațiune s'a terminat încă la începutul lunei Februarie a. c. fasc. XXIX, care cuprinde articolele Ridichea — Sabini, însă nu a putut fi expedit abonaților din cauză, că harta țărilor locuite de Români, care avea să-i fie anexată, a fost terminată de stabilimentul Brockhaus abia la începutul lui Maiu și deorece la acest termen a fost tipărit și fasc. XXX (Sabini—Șimleu), editorul l'a broșurat și expedit împreună cu cel premergător, astfel că abonații priesc de astă dată un fascicol dublu (12 cote de tipar) cu circa 4000 articole. Acest fascicol, nu numai pentru extensiunea sa dăr și pentru cuprinsul său, este fără îndoieală cea mai de valoare parte a scrierii de care vorbim. Anume găsim în el articolele cele mai de interes pentru publicul nostru: *România, limba și literatura română și România*, căror redacțiunea li-a dat totă atențiunea posibilă și pe cari le-a redigat cu ajutorul unui număr considerabil de autori de competență recunoscută.

Istoria Românilor e tractată de valorosul profesor universitar Dr. D. *Onciul* într'un vast studiu, care trece chiar peste limitele ce se impun unei publicațiuni enciclopedice, dăr a cărui extensiune este pe deplin justificată prin importanța chestiunii ce tractează.

Limba și literatura română încă și-a găsit un distins interpret, pe binemeritul profesor M. *Străjan*, ér articolul *România*, care ocupă nu mai puțin decât 70 columne, numără între autorii săi un întreg stat major de forțe literare. Partea geografică în cea mai mare parte are de autor pe d-l colonel *Ivnescu*, cea mai competentă autoritate ce o avem pe acest teren, geologia și capitolul despre mine este lucrat de Dr. *Popovici—Hatzeg*, clima de prof. *Murgoci*, Flora de A. *Procopovici* și Fauna de prof. Pop. *Voilescu*, tot puteri de valoare recunoscută. Ilustrat prof. Dr. *Felix* a scris capitolele Populațiunea, Filantropia și Stările sanitare, Dr. G. *Maior* despre agricultură, Dr. Gr. *Antipa* despre pescărie, ér zelosul economist I. *Nacian* a lucrat capitolele Industria, Comerțiu, Comunicațiune, Finanțe și Datoria publică; autorul părților referitoare la constituțiune administrațiune, jurisdicțiune și impositie este distinsul jurist B. *Voinescu*, despre biserici a scris eruditul Carol *Auner*, despre armata română valorosul scriitor militar colonel *Aronovici*, ér istoria României a lucrat-o distinsul profesor *Xenopol*. Aceste nume sunt cea mai deplină garanție, că articolele despre Români, limba și literatura lor și despre România (cari la olaltă au o extensiune de 8000 șiruri), pot fi considerate ca cea mai valoroasă monografie, ce s'a scris până acum asupra acestui obiect.

Acastă parte a publicațiunii este înzestrată cu o excelentă *hartă a țărilor locuite de Români*, confecționată în renumitul stabiliment Brockhaus din Lipsca anume pentru „Enciclopedia Română“. De orece până aici nu a existat o asemenea hartă pe deplin corespunzătoare, redacțiunea Enciclopediei a trebuit să o pună în lucrare pe baze cu totul nouă, și în urma studiilor amănunțite ce au trebuit să premergă acestei lucrări, harta care a reclamat jertfe extraordinare, încât costă mai multe mii de corone, s'a putut termina abia în decursul lunei Maiu 1903.

Afară de materiile până aci amintite fasc. XXIX—XXX cuprinde încă o serie de articole de interes deosebit. Amintim între aceste: articolele biografice românești Riria (de A. D. *Xenopol*), Riurean, Robescu, Roman, Romanul (Mir și Zilot), Romnicean, Roșca, Rosetti, Roșu, Rosnovan, Rotariu, Ruset, Russ, Rusu, Ruxandra, Șăineanu, Saligni, Sbiera, Scheletti, Scriban, Scurtescu, Serafim, Șerpégă, Seulescu, Sevastos, Șaguna, Sihlean, Silași, etc., apoi în materie istorică și geografică: Roman imperiul de (prof. Floru), Rușii (bucov.) de *Sbiera*, Roman episcopia de C. *Auner*, Sașii (Dr. O. Wittstock), Săcuimea, Seliște Sighișoara (cu 2 ilustr.), Sibiu (cu 3 ilustr.) Severin Mitropolia etc. în ramul filologiei: Rusa și serbo-croata, limba și literatura de Dr. I. *Popovici* (Viena), Rotacism, Rörslar, Sanscrita, Schiler, Schlegel, Scott, Shakespeare, etc. În fine remarcăm mai multe articole mai mari din ramul filosofiei (Schopenhauer, Scolastic, etc. de G. Pletosu), al igienei (Săpun, Sărăcie, etc. de Dr. I. Felix) și medicinii (Scarlatina, etc. de Imerwill). Științele naturale sunt reprezentate prin cunoscuții colaboratori specialiști ai Enciclopediei române, membrii instit. botanic,

prof. I. Mrazek (mineralogie), Antipa, P. Băznoșan, Moisi și P. Voitesci (zoologie), Dr. Minovici (chimie), Murgoci (geogr. fis.) Atanasiu (meteorologie), etc.

Afară de fasc. XXIX—XXX publicațiunea va mai cuprinde încă 2 fascicole cari se vor edita în decursul verii, astfel că monumentală operă a Asociațiunii peste câteva luni va fi pe deplin terminată.

„Enciclopedia română“ se poate prenumera la „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ în Sibiu (str. Morii nr. 8), ori la editorul W. Krafft, tot din Sibiu, și costă cor. 2. — (pentru România lei 2.50) de fascicol, deci publicațiunea întrégă în total cor. 64. — (lei 80. —). ér legată în trei volume cor. 73.60 (lei 90 —). Abonamente se primesc numai pentru publicațiunea întrégă.

După terminare, „Enciclopedia Română“ se va vinde cu un preț urcat.

— „*Balade populare*“ de Avram *Corcea*. O broșură elegant tipărită de 137 pagini, conține o mulțime de poezii populare, cari caracterizează fantasia poetică a poporului nostru. Aceste poezii s'au cules de autor de la un lăutar din Bănat cu numele „Vicenție Micu“. Prețul broșurei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Diverse.

Chinesii în Franța. D-nul Pierre Loti, membru al institutului frances, care s'a întors de curând dintr'un nou și lung voiaj ce a făcut în China, a dat săptămâna trecută o serată, care a fost originală de tot pentru publicul frances. Biletele de invitațiune anunțau, că la orele 10 sera precis, va apare regina Ou-Tse-Thin. Visitatorii, au rămas plăcut surprinși de cele ce au vădut la palatul d-nei și d-lui Loti, unde se întilnesc toate epocile și toate țările. Visitatorul găsesce mai întâi un salon fără nici un stil anumit, cu mobile de diferite stiluri. Un salon pur Ludovic XVI, foarte frumos, apoi o mare sală stil evul mediu, un fel de hală vastă, ce are înălțimea de două etaje. O scenă monumentală conduce la camera de onore Ludovic XI. și la diferite alte camere de stiluri diferite. Apoi coborând câte va trepte dai peste o moschee de totă frumusețea, care a fost adusă piatră cu piatră din Maroc. Invitații au mers din surprisă în surprisă în timpul seratei, fiind tratați ca nisce credincioși fii ai cerului. La găsura de dece a fost un cortegiu solemn, care a însoțit pe tinera regină, de-alungul grădinelor și templului, unde serbarea s'a petrecut. Copii, după obiceiul chinezesc, au dirijat escorta, făcând o plimbare cu lanterne, în mijlocul unui sgomot asurzitor de cimbale și al unei ploii de foi de rose. Deși biletul de invitațiune anunța costum chinezesc, totuși multe dame au îmbrăcat costumul japones, ca fiind mai elegant și mai frumos. Ofiterii chiar au îmbrăcat costume indo-chineze. Dómna și d-l Pierre Loti au fost îmbrăcați în costume splendide chinezescși, ce le-au adus cu ei, venind din China. Serbarea s'a petrecut în condițiuni așa de frumoase și surprise așa de multe, încât pressa francesă asigură, că va rămâne unică în felul ei.

Nu de géba se adresază fie-care bolnav, când se simte cu desăvârșire perdut, cătră d-l Alb. Müller, Budapesta V. Vadasz u. 42/a e., care este inventatorul crucei electro-magnetice B. B. 86967, pentru că în adevăr acesta este singurul mijloc binefăcător contra reumei, astmei, șoldinei, palpitații de inimă, epilepsiei etc. și nu putem în deajuns recomanda acest aparat tuturor, deorece este surprindător efectul întrebunțării sale, precum dovedesce și următoarea epistolă de recunoștință:

D-lui Alb. Müller!

Vă datoresc mare mulțămită pentru invenția d-voastră. Aveam nisce dureri colosale în spate și în cap și sufeream și de greutate în respirație. Tote încercările au fost degeaba și numai crucea magn. R. m'a însăntoșat. Primesc mulțumirile mele. Haidukovits Stefan, Eseg.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:
(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru comandație.)

Scrieri literare pentru popor.

„*Carnetul Roșu*“, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de Moșul. O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușoară și distractivă. — „*Moșul*“ e cunoscut cetitorilor noștri din numărösele sale lucrări publicate în foiața diarului Gaz. Trans. Prețul cu posta 50 bani.

„*Caractere morale*“, exemple și sentințe uclese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de Ioan Popoa. Prețul cor. 2,50 (cu posta cor. 2,70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adăuga și portul postal.

„*Castelul din Carpați*“, roman din viața poporului român din Ardeal, de Jules Verne, tradus de d-l Dr. Victor Onșor cu o prefață de Dr. Eliă Divanu. O carte foarte interesantă, care n'ar trebui să lipsească de pe masa nici unui Român. — Exemplarul broșat edit. populară 1 cor. 60, broșat edit. de lux 2 cor 40 (plus 10 b. porto), legat 4 cor. (plus 20 b. porto).

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerație la modul de viață a țeranului român, de Simeon Stoica, medic pensionat. Conține vre o 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Instrucțiuni populare despre datorițele și drepturile purtă autorului de edate de Wilhelm Niemandz. Această carte e un îndreptar de o trebuință nespuse de mare pentru toți câți au sfaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„*Omul*“, noțiuni din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenească de George Cătănă inv. Această carte servește ca manual pentru anul al IV-lea al școlii pop., pentru școlile de repetiție și pentru poporul nostru. Prețul 50 bani (plus 5 b. porto.)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoase din păntania vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b. porto.)

Novela de Sienkiewicz: „Natură și viață“, „Sloga veche“ și „Ianco musicantul“. Traducere de I. C. Panțu; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

I. C. Panțu: „In plasă“, „In Balta“, „Cale grea“, „La Căde“, „La căciurma lui Tiriplic“, „Schite din viața delu țera“. O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panțu: „*La țerg*“, povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani).

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de G. Simu. Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

Săptătorul de bani, comedia în trei acte, localizată de A. Popo. Se recomandă mai ales pentru cei vreu să jöce teatrul. Prețul 24 bani (prin postă 28 b.)

Vieța după mörte, sėu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenești și desertăciunea celor trecătoare, de I. P. Ediția II. Prețul cor. 1. (Cu posta cor. 1,10).

Poesii de R. V. Buticescu. Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspın și zimbire, poesii și prosă de A. Pop. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.)

Taina norocului sėu Povestea satului Nemernicent de Tache Brănduș. Această carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

Balade populare de Avram Corcea costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de școlă de I. Dariu, 30 b. dius 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educațiunii de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

Idealul învățătorului român de I. Dariu, 40 b (plus porto 10 b.)

Tragedia Calvarului de abat. Henry Bolo traducere în românească de membrii soc. de lect. „Inocențiu M. Clain“ din (Blașiu. Prețui 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto.)

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale și daco-române de P. Vulcan, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

Monologuri în versuri seria a 2-a după Auguste Vacquerie, Eugene Maouel, Uhland, Emile Goudean. E. Grenet-Dancour și L. Ralisbonne, de Nicolae Țincu. 1 cor. plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Pățitul. Partea a II-a. Femeia în versuri pentru popor de I. Tom. Totau învățător, preț. 20 b. plus 3 b. prt.

Buchete de flori, culesa din grădina limbei române pentru copil, fascicola III. de I. T. Totan, inv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Prețul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă și versuri, de Sextil Puscariu. Prețul cor. 1.60. pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferența ținută a Atheneul român de C. Dissesou la 27 Februarie 1885 prețul 50 b. plus porto 5 bani.

Imbunătățirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, prețul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mă uita! Colecțiune de versuri pentru ocaziuni funebreale. Aranjată prin N. F. Neorufin. Ediț. IV. Prețul 50 bani. (+ 5 b. p.)

Priveag, ediția 1-a de Ioan Iosif Scopol. Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitorii, cetitorii și criticii de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului sėu cântarea sărbătorilor de Aron Booa Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adică Cântări la mörți, adunate de I. Pop-Releganul. Prețul 80 bani. (+ 10 b. p.)

Cu vėrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“. Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre și lumini poesii de Em. Părdăanu, cor. 2:50 (porto 20 b.)

Asupra situațiunei, articoli și foișore de Ióna A. Lăpedat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Prea-venaturului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influența francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iași Cu 50 b. + 5 b. porto.

Românii Secoleni. Causale decadenței lor economice și majlötului îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpedat. 30 bani plus 5 bani porto.

Trilby, roman în românească de Afin aela Tuscia. Prețul 2 cor plus 20 bani porto.

„*Pe pragul mormentului*“, de preotul G. Simu, conține versuri funebreale pentru popor și pentru inteligenți. Pr. 50 bani (+ 6 b. porto.)

Prosă și versuri, fabule de Gr. M. Alexandrescu prețul 30 b. plus 5 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.
Din 20 Maiu n. 1903

Renta ung. de aur 4%	121.25
Renta de coröne ung. 4%	99.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	91.55
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.95
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	99.—
Bonuri rurale croate-slavone	157.—
Impr. ung. cu premii	100.65
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	100.40
Renta de argint austr.	121.30
Renta de hărtie austr.	101.10
Renta de aur austr.	93.30
Losuri din 1860.	153.35
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.32
Acții de-ale Băncei ung. de credit	730.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	668.75
Napoleondori	19.06
Mărci imperiale germane	117.12 1/2
London vista	239.60
Paris vista	95.20
Note italiene	95.20

Cursul pieței Brașov.
Din 21 Maiu n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.70	„	18.80
Napoleond'ori.	19.—	„	19.04
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesci	—	„	—
Mărci germane	116.80	„	111.08
Lire turcesci	21.20	„	—
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.—

Mobile nouă moderne
în număr de 154 diferite piese prețuite în valöre de 4912 K. 90 b. între care GARNITURE complete și TABLOURI, se vor vinde pe cale judecătorească, Mercuri, în 27 Maiu a. e. și în zilele următoare dela 10 öre a. m. în Magazia de mărfuri } colțul Strada Hirscher Podul Bătușilor. Se vinde și piese singuraticice de mobilă, sub prețul de prețuire. Informații mai de aproape se pot lua în Magazia de mărfuri etajul I, sėu în cancelaria Domnului avocat Dr. Iulius Orendi, Strada Porții nr. 60, etajul I.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll
Veritabile numai, dacă fiecare cutiță este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa. Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pantece, în contra cărceilor și acreiei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bėle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește meru de mai multe decenii înöoce. — Prețui unei cutii originale sigilate Coröne 2.— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabilu numai, dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll. Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de göldină și reumatism și a altor urmări de răcălă. Prețul unei sticle originale plumbate, Coröne 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.
Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodu cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 (cinci bucăți Coröne 1.80). Pie-sare bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trănitarea principială prin Farmacistul A. MOLL, S. și P. furnisor al carții imperiale Viena, Tuchlauben 9. Comande din provincia se efectuează glnic prin rambursă postată. La depozite se se coră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL. Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartier.

ABONAMENTE LA „Gazeta Transilvaniei.“
Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe trei luni ..	6 cor.	Pe trei luni ...	10 fr.
Pe șese luni ..	12 „	Pe șese luni ...	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe șese luni ..	2 „	Pe șese luni ..	4 „
Pe trei luni ..	1 „	Pe trei luni ..	2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale. Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.“